

EMFOS Z

preparat do fosforanowania cynkowego stali i żeliwa metodą zanurzeniową

Charakterystyka

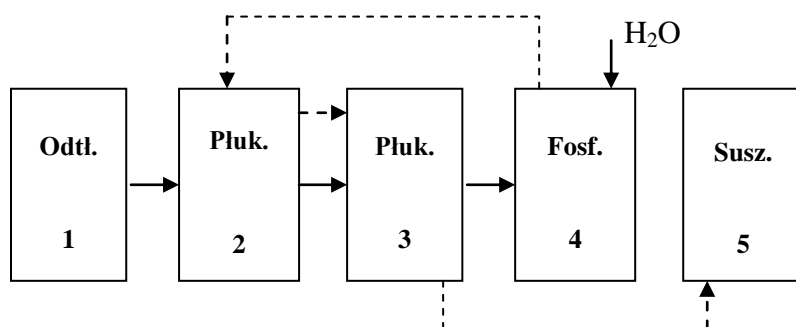
EMFOS Z jest kwaśną cieczą o gęstości $1,5 \pm 0,05 \text{ g/cm}^3$. Sporządzona kąpiel tworzy powłoki zbudowane z fosforanów cynku i żelaza. Masa jednostkowa powłoki wynosi $5-12 \text{ g/m}^2$ w zależności od rodzaju podłoża i obróbki wstępnej. W zależności od przeznaczenia fosforanowanych wyrobów, należy każdorazowo dobrać właściwą technologię.

Zastosowanie

EMFOS Z przeznaczony jest do wytwarzania drobnokrystalicznych powłok fosforanowych pod powłoki lakierowe, środki namydlające lub nasycanie olejami.

Schemat procesu fosforanowania

Wyroby przeznaczone do fosforanowania muszą być starannie odłuszczone. Zaleca się następujący przebieg procesu technologicznego

1. odtłuszczenie alkaliczne
- 2, 3. płukanie
4. fosforanowanie **EMFOS Z**
- 2, 3. płukanie
5. suszenie

W przypadku fosforanowania wyrobów skorodowanych należy wprowadzić, dodatkowo, operację trawienia w 20% H₂SO₄ lub 15% HCl, po czym bardzo dokładnie wypłukać.

Jeśli powłoka fosforanowa ma być stosowana pod powłoki lakierowe, należy wprowadzić, dodatkowo, aktywowanie w aktywatorze tytanowym EMPAS AT. Wówczas przebieg procesu technologicznego jest następujący:

1. odtłuszczenie alkaliczne – EMOP,
2. płukanie,
3. płukanie,
4. trawienie w 20% H₂SO₄ lub 15% HCl,
5. płukanie,
6. płukanie,
7. aktywowanie – EMPAS AT,
8. fosforanowanie – **EMFOS Z**,
9. płukanie,
10. płukanie,
11. suszenie

Parametry fosforanowania

Stężenie koncentratu EMFOS Z w kąpeli	70 dm ³ /m ³
Kwasowość całkowita kąpeli	45±2 pkt.
Kwasowość wolna kąpeli	5±1 pkt.
Temperatura kąpeli	45±5°C

Czas fosforanowania

8-10 min.

Przygotowanie kąpeli do fosforanowania

Wannę do fosforanowania napełnia się wodą do $\frac{3}{4}$ objętości roboczej i dodaje się 70 dm³ preparatu EMFOS Z na każdy 1 m³ kąpeli. Następnie kąpiel doprowadza się do objętości roboczej i ogrzewa do właściwej temperatury.

Badanie i uzupełnianie kąpeli fosforanującej

a) Badanie i uzupełnianie kwasowości całkowitej

Kwasowość całkowitą ogólną kąpeli określa się w punktach, tj. liczbą cm³ 0,1 N wodorotlenku sodowego zużytego do zobojętnienia 10 cm³ kąpeli wobec 5 kropli fenoloftaleiny /1% roztwór alkoholowy/ do uzyskania różowego zabarwienia. Przed miareczkowaniem próbkę należy odsączyć od osadu i ochłodzić do temperatury otoczenia.

Kąpiel uzupełnia się dodając 1,5 dm³ koncentratu **EMFOS Z** na każdy brakujący punkt kwasowości całkowitej ogólnej na 1 m³ kąpeli.

b) Badanie i uzupełnianie kwasowości wolnej

Kwasowość wolną określa się w punktach, tj. liczbą cm³ 0,1 N wodorotlenku sodowego zużytego do zobojętnienia 10 cm³ kąpeli wobec oranżu metylowego /0,1% roztwór wodny/. W tym celu pobiera się 50 cm³ kąpeli i przenosi do kolby stożkowej, dodaje 2-3 krople oranżu metylowego i miareczkuje 0,1 N NaOH do momentu uzyskania żółtego zabarwienia. Liczba zużytych cm³ roztworu wodorotlenku sodowego, podzielona przez 5 daje liczbę punktów kwasowości wolnej.

Przy prawidłowo prowadzonej kąpeli kwasowość wolna zmienia się bardzo powoli wzrastając. W przypadku zwiększenia się kwasowości wolnej poza zakres i stwierdzenia wytwarzania się nieprawidłowej powłoki fosforanowej, należy obniżyć kwasowość wolną przez dodanie wodorotlenku sodowego.

Na obniżenie kwasowości wolnej o jeden punkt należy dodać 400 g wodorotlenku sodowego na 1 m³ kąpeli. Wodorotlenek sodowy wprowadza się w postaci 10% roztworu.

Urządzenia do fosforanowania - materiały

Wanny do fosforanowania, elementy grzejne, pompy, rury, dysze natryskowe powinny być wykonane z materiałów kwasoodpornych. Można również stosować materiały konstrukcyjne z tworzyw sztucznych, odporne na działanie kwasów i podwyższonej temperatury.

Środki bezpieczeństwa przy magazynowaniu i transporcie

Koncentrat do fosforanowania typu **EMFOS Z** jest środkiem żrącym, kwaśnym. Preparat należy stosować w pomieszczeniach wentylowanych, w ubraniu ochronnym. Preparat należy przechowywać w pojemnikach dokładnie zamkniętych w pomieszczeniach wentylowanych, z dala od bezpośrednich źródeł ciepła. Chronić preparat przed zamarzaniem. Unikać wdychania oparów preparatu i bezpośredniego kontaktu ze skórą, oczami, ubraniem. W razie zetknięcia umyć wodą z mydłem.

Wytyczne do obróbki ścieków

Zużytą kąpiel, rozcieńczoną wodami płuczającymi, doprowadzić do pH > 10 za pomocą 5% mleka wapiennego. Kąpiel należy intensywnie mieszać przez około 4 h. Następnie roztwór pozostawić do sedymentacji osadu. Klarowny roztwór zlać z nad osadu i doprowadzić za pomocą 5% roztworu kwasu siarkowego do pH 6-9. Roztwór można odprowadzić do kanalizacji, a wysuszone osady pakować w worki polietylenowe i przekazywać firmom zajmującym się usuwaniem i nieszkodliwianiem odpadów.